

QUALITY OF LIFE OF FARMERS IN THE SOUTHERN REGION: RUBBER PLANTERS IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

Peeradaw SUTCHARITPAN¹

1 Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand; peeradaw_mud@nstru.ac.th

Handling Editor:

Associate Professor Dr.Piyakorn WHANGMAHAPORN

Sripatum University, Thailand

Reviewers:

- 1) Associate Professor Dr.Sirapatsorn WONGTHONGDEE Dhurakij Pundit University, Thailand
- 2) Assistant Professor Dr.Punnapong WONGNASRI Mahamakut Buddhist University, Thailand
- 3) Assistant Professor Dr.Rachaya PAKDEEJIT RMUTR, Thailand

Abstract

This research's objectives were to study the quality of life of rubber farmers and comparative analysis of gender, age, education, income factors affecting quality of life of rubber farmers. The research instrument was a questionnaire, data were collected from a sample of 384 people and the statistic used for analysis was percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The results of this study showed that the quality of life of rubber farmers is moderate. When considering each aspect, it was found that spiritual and family at a high-level health and functional section and social and economic at a low level when analyzing personal factors found that the sexes are different, and the level of education had no difference in the overall quality of life. Different ages had a statistically significant difference in health and function at the .05 level, the socioeconomic aspect was statistically different at the .05 level and the family aspect was significantly different statistically at .05 level and spiritual no different income affect the quality of life differently. When considering each aspect, it was found that the health and function were significantly different at the .05 level, the socio-economic aspect was significantly different at the .05 level. no different

Keywords: Quality of Life, Rubber Farmers, Nakhon Si Thammarat Province

Citation Information: Sutcharitpan, P. (2022). Quality of Life of Farmers in the Southern Region: Rubber Planters in Nakhon Si Thammarat Province. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 11(2), 188-198. <https://doi.org/10.14456/jirgs.2022.22>

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้: ชาวสวนยางจังหวัดนครศรีธรรมราช

พีรดา สุจริตพันธ์

1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช; peeradaw_mud@nstru.ac.th

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริภัสสร วงศ์ทองดี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต วงศ์ณาศรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชยา ภักดิ์จิตต์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง และวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 384 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจิตวิญญาณ และด้านครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสุขภาพและหน้าที่ และด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับน้อย เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าเพศต่างกัน และระดับการศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน อายุต่างกันส่งผลต่อด้านสุขภาพและหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสังคมเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านจิตวิญญาณ ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสังคมเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจิตวิญญาณและด้านครอบครัว ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, เกษตรกรชาวสวนยาง, จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลการอ้างอิง: พีรดา สุจริตพันธ์. (2565). คุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้: ชาวสวนยางจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, 11(2), 188-198. <https://doi.org/10.14456/jirgs.2022>.

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นมูลค่าจำนวนมาก ทั้งยังหล่อเลี้ยงชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง (Sirisuwat & Jindabot, 2012) สืบเนื่องประเทศไทยเหมาะสมในการปลูกยางพารามีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งสภาพดิน ฟ้า อากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของยางพารา อีกประการคือ ตลาดโลกมีความต้องการยางเพิ่มมากขึ้นทุกปี จึงทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้ที่พอเพียงในการดำรงชีวิตและช่วยสร้างความมั่นคงด้านอาชีพให้กับเกษตรกรชาวสวนยางเนื่องจากยางพาราเป็นพืชที่ให้ผลผลิตสม่ำเสมอตลอดปี โดยอายุการให้ผลผลิตนานกว่า 20 ปี ในทางสังคมยางพาราเป็นพืชที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชนและท้องถิ่นเพราะในอดีตอาชีพที่สำคัญคือ อาชีพทำนาแต่ด้วยสภาพอากาศและผลผลิตที่ไม่คุ้มค่าการลงทุนทำให้เกษตรกรหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับยางพารา จึงอาจจะกล่าวได้ว่ายางพาราเป็นพืชวัฒนธรรม และพืชออมสิน ในด้านอุตสาหกรรมยางพาราใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ยางรถยนต์, หนังสือนก, ถุงมือ ฯลฯ และในด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อมและระบบนิเวศการปลูกยางพาราเป็นการสร้างสวนป่าลักษณะหนึ่ง ดังนั้นอาจจะสรุปได้ว่า ยางพาราเป็นพืชที่สำคัญมากต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยปัญหาที่เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ประสบอยู่ในขณะนี้ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรได้แก่ ปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกาย ปวดข้อ ปวดกระดูก ซึ่งทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของราคายางพารา อีกหนึ่งปัญหาที่สำคัญคือการขาดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราเพื่อการคาดการณ์อนาคต และสามารถปรับตัวได้ ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่อราคายางและเกษตรกรชาวสวนยาง ระบบการค้าภายในประเทศที่ไม่เป็นธรรมต่อเกษตรกรชาวสวน ราคายางที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีความผันผวนของราคายางสูง บางครั้งเกิดวิกฤติเศรษฐกิจส่งผลให้ราคายางตกต่ำส่งผลกระทบต่อรายได้ และความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยาง (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2542: 4) จากปัญหาความผันผวนราคา สืบเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจโลกและเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในประเทศ ที่ส่งผลต่อความต้องการยางธรรมชาติ (Natural Rubber) วัตถุดิบยางในการผลิตยางรถยนต์ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ราคายางได้ปรับตัวลดลงอย่างมาก (สวีณา พลพิชน์, 2556: 2-3) ประกอบกับกลไกการค้าของยางพารากลางของประเทศมีผลอย่างสำคัญต่อการดำรงชีพของเกษตรกร ชาวสวนยางพารา กล่าวคือ ถ้าราคายางพาราลดต่ำลงจะส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นอยู่และพฤติกรรมการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนยางพาราเป็นอย่างมาก (ประดับดวงคงเลิศ, 2547: 3) อีกปัญหาคือ เศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลงทำให้การต้องการยางลดลงเช่นกัน ส่งผลให้ตลาดราคายางของประเทศไทยและตลาดของโลกปรับตัวตามและไม่มีแนวโน้มที่จะดีขึ้นในอนาคตอันใกล้ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564)

วิถีชีวิตโดยรวมของเกษตรกรชาวสวนยางขึ้นมา กรดียงช่วง 02.00-06.00 น. ต้องใช้กล้ามเนื้อและกระดูกในการทำงาน มีรายงานการวิจัยสนับสนุนข้อค้นพบประเด็นสภาวะสุขภาพ อนามัยผู้ประกอบการอาชีพทำยางพาราพบว่า ส่วนใหญ่มีอาการปวดหลัง รองลงมาปวดกล้ามเนื้อ ข้อกระดูกซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาสภาพการทำงานของผู้ประกอบอาชีพกรีดยางพารา ส่วนใหญ่อาการเจ็บปวดอวัยวะที่มาจากกรัดยางเป็นหลังส่วนล่างมือหรือข้อมือ และขา ระบบสายตา เนื่องจากแสงสว่างที่ไม่เพียงพอจากแสงของตะเกียงแก๊สและหลอดไฟ โรคระบบทางเดินอาหารจากการรับประทานอาหารที่ไม่ตรงเวลา นอกจากนี้เกษตรกรชาวสวนยางพารายังต้องเผชิญการกับสัมผัสกรดซัลฟูริกในการหยอดน้ำยางเพื่อให้แข็งตัว ปัญหากลิ่นเหม็นของยางดิบ และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเสี่ยงต่อไข้มาลาเรียจากยุงกัดและสัตว์มีพิษต่างๆ เช่น งู นอกจากนี้จำนวนชั่วโมงการทำงานที่มากเกินไป จำนวนแรงงานที่มีน้อย ราคายางพาราที่ผันผวนตามฤดูกาล กรณีฤดูฝนเกษตรกรต้องพักหน้ายางทำให้ขาดรายได้หลัก สิ่งเหล่านี้นับว่าส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางโดยรวม (วัลลภา ช่างเจรจา, 2555: 3) ได้แก่ ปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกาย ปวดข้อ ปวดกระดูก ปัญหาเกี่ยวกับสายตา และปัญหาที่เกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ เช่น ความผันผวนของราคายาง ผลผลิต ความต้องการซื้อขาย สต็อกยาง ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ของเกษตรกรชาวสวนยางที่เกี่ยวข้องกับยางพารา เพื่อให้สามารถปรับตัวภายใต้สถานการณ์ยางพาราที่เปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2556: 2)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของชาวสวนยาง และผลกระทบการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางจากปัญหาราคายางพาราตกต่ำทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยลดลง เกษตรกรชาวสวนยางมีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตโดยการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ภาษีสังคม และมีการปรับตัวด้านการจัดการสวนยางพารา โดยเพิ่มแรงงานในภาคครัวเรือนเข้ามาปฏิบัติงานในกิจกรรมการผลิตยางพารามากขึ้น (ธิดารัตน์ จุฬามณี, 2558: 73) เมื่อสภาวะเศรษฐกิจและสภาพสังคม เปลี่ยนแปลง และส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยาง ทำให้ขาดหลักประกันด้านอาชีพและรายได้ รวมถึงความรู้ความสามารถในการทำสวนยางเป็นเพียงความรู้พื้นฐาน ขาดวิทยาการ และเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะสานต่อภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รายได้จากการทำสวนยางลดลง ครัวเรือนเกษตรกรไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เกษตรกรชาวสวนยางบางรายเริ่มลดขนาดที่ดินทำกิน และเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดิน บางรายเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นทุน สำหรับนำมาใช้ในครอบครัว ดังนั้นการส่งเสริมการเกษตรจึงเป็นกลไกที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในส่วนรายได้เกษตรกรอย่างมาก (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2554: 4)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่เพื่อให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและนำแนวทางที่ได้ไปช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกรสวนยาง โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

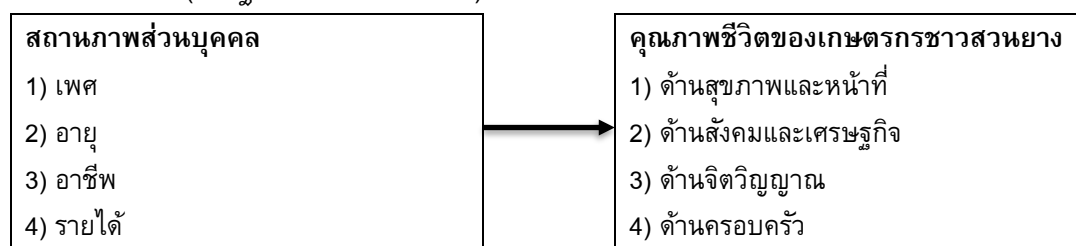
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัยเป็นองค์ประกอบซึ่ง Ferrans & Powers (1992) พิจารณาองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจากความพึงพอใจในชีวิตของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

- 1) สุขภาพและหน้าที่ หมายถึง สถานภาพของร่างกาย และความสามารถในหน้าที่ ที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมประจำวัน การแสดงออกทางบทบาททางสังคม ได้แก่ การดูแลสุขภาพตนเอง การพักผ่อน การทำกิจกรรมในเวลาว่าง การมีกิจกรรมในครอบครัว และการเดินทาง
- 2) สังคมเศรษฐกิจ หมายถึง สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคลเพราะบุคคล ต้องอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการบ้านอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง มีงานทำและมีเงินใช้ในการดำรงชีวิต ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ รายได้ การทำงาน เพื่อนร่วมงานและที่อยู่อาศัย
- 3) จิตวิญญาณ หมายถึง สถานภาพของการรับรู้ การตอบสนองทางอารมณ์ หรือทางวิญญาณต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบในชีวิต ได้แก่ ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตความสงบทางจิตใจ การบรรลุเป้าหมายชีวิตและความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่
- 4) ครอบครัว หมายถึง สภาพของสัมพันธภาพในครอบครัวของบุคคล ประกอบด้วย ความสุขในครอบครัว ภาวะสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว บุตร และความสัมพันธ์กับคู่สมรส ได้แก่ ความสุขในครอบครัว ความสัมพันธ์กับคู่สมรส บุตร และภาวะสุขภาพของครอบครัว

การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้: ชาวสวนยางจังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎีคุณภาพชีวิตของการทำงาน 4 ประการ (Ferrans & Powers, 1992) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งหมด 8 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 ทุ่งโพธิ์ หมู่ที่ 2 โคกแร่ หมู่ที่ 3 เขานา หมู่ที่ 4 ไสหินตั้ง หมู่ที่ 5 อายเลา หมู่ที่ 6 เตापูน หมู่ที่ 7 เนือคลอง หมู่ที่ 8 ควนตอ จำนวนทั้งหมด 9,758 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งโพธิ์, 2562: 7)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้อ 8 หมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตร Taro Yamane คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดค่าความคาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 (Yamane, 1973) และการคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 384 คน และใช้การสุ่มแบบโควตา (Quota sampling) แสดงการจำแนกประชาชนตามตำบล ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชาชนและกลุ่มตัวอย่างของประชากรในตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 ทุ่งโพธิ์	1,411	53
หมู่ที่ 2 โคกแร่	1,038	38
หมู่ที่ 3 เขานา	592	23
หมู่ที่ 4 ไสหินตั้ง	1,919	72
หมู่ที่ 5 อายเลา	1,777	69
หมู่ที่ 6 เตापูน	1,430	53
หมู่ที่ 7 เนือคลอง	673	23
หมู่ที่ 8 ควนตอ	918	53
รวม	9,758	384

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งโพธิ์ (2562: 7)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราชผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

- 1) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ได้แก่ 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัยและกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในการวิจัย 3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 4) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ 5) นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนนำไป

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ทดลองแบบสอบถาม (Pretest) ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าแอลฟา (Alpha Coefficient) 6) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือและตรวจสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

2) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ มีจำนวนทั้งหมด 4 ข้อ ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ด้านสุขภาพและหน้าที่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัวทั้ง 4 ด้าน จำนวน 22 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการแปลความหมายของระดับที่มีต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ประกอบด้วย 5 หมายถึงระดับมากที่สุด, 4 หมายถึงระดับมาก, 3 หมายถึงระดับปานกลาง, 2 หมายถึงระดับน้อย และ 1 หมายถึงระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1) ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2) ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทั้ง 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 ทุ่งโพธิ์ หมู่ที่ 2 โคกแร่ หมู่ที่ 3 เขานา หมู่ที่ 4 ไสหินตั้ง หมู่ที่ 5 อายเลา หมู่ที่ 6 เตาปูน หมู่ที่ 7 เหนือคลอง หมู่ที่ 8 ควนตอ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน กับประชาชนทั้ง 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 ทุ่งโพธิ์ หมู่ที่ 2 โคกแร่ หมู่ที่ 3 เขานา หมู่ที่ 4 ไสหินตั้ง หมู่ที่ 5 อายเลา หมู่ที่ 6 เตาปูน หมู่ที่ 7 เหนือคลอง หมู่ที่ 8 ควนตอ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนจำนวน 325 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 384 ชุด คิดเป็น 85 เปอร์เซ็นต์ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนในเนื้อหาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดของจำนวนกลุ่มประชากร แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของประชาชนในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางตำบลทุ่งโพธิ์อำเภोजุฬาภรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยสถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาอธิบายความหมายโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ถือว่ามากที่สุด, ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 ถือว่ามาก, ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 ถือว่าปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 ถือว่าน้อย และค่าเฉลี่ย 0.51-1.50 ถือว่าน้อยที่สุด

3) ทดสอบสมมุติฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ ค่า t-test, F-test เพื่อการวิเคราะห์สมมุติฐาน

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 384 คน เก็บแบบสอบถามคืนได้ 325 คน เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 50.20) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 49.80) อยู่ในช่วงอายุ 40 ปี ขึ้นไป มากที่สุด (ร้อยละ 50.80) รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 25.80) ช่วงอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 20.90) และช่วงอายุ ต่ำกว่า 20 ปี (ร้อยละ 2.50) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 59.4) รองลงมาปวช./ ปวส./ อนุปริญญา (ร้อยละ 36.00) ปริญญาตรี (ร้อยละ 4.60) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 83.10) รองลงมาได้รายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท (ร้อยละ 16.60) และมีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท (ร้อยละ 3.00) ตามลำดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้: ชาวนวนยางจังหวัดนครศรีธรรมราช การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ด้านสุขภาพและหน้าที่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสุขภาพและหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าท่านทำความสะอาดร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านกรีดยางมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือท่านมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี ($\bar{X} = 4.12$) ท่านสามารถทำงานในสวนยางได้ต่อวันมากกว่า 4 ชั่วโมง ($\bar{X} = 3.86$) ท่านรู้สึกมีความปลอดภัยในการกรีดยางตอนกลางคืน ($\bar{X} = 3.74$) ท่านมีเวลาพักผ่อนเพียงพอใน 1 วัน ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อมีเวลาวางท่านไปเกี่ยวกับครอบครัวอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.28$) ตามลำดับ

2) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสังคมเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า จุติรับซื้อมีเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร มากที่สุด ($\bar{X} = 3.58$) รองลงมาคือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่าน เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนสมาชิก ($\bar{X} = 3.16$) รายได้ที่ท่านได้จากการทำสวนยางเพียงพอต่อการดำรงชีวิตของท่านและครอบครัว ($\bar{X} = 2.24$) ท่านขายผลผลิตยางได้ในราคาที่ท่านต้องการอยู่เสมอ ($\bar{X} = 1.66$) ตามลำดับ

3) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านจิตวิญญาณระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ท่านมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือ การแบ่งปันต่อผู้อื่นและความไม่เห็นแก่ตัว ($\bar{X} = 4.06$) การมีจิตใจที่ดีและจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.04$) ความรู้สึกพึงพอใจในอาชีพเกษตรกรชาวนวนยาง ($\bar{X} = 3.98$) ท่านใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและความคุมตนเอง ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

4) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านครอบครัวระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านรู้สึกชีวิตในครอบครัวของท่านมีความอบอุ่น มากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือ ท่านรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.21$) ท่านรู้สึกว่าคุณมีความสุขกับการได้พักผ่อนกับครอบครัวในวันหยุดงาน ($\bar{X} = 4.15$) สมาชิกในครอบครัวของท่านมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน ($\bar{X} = 4.11$) ท่านและญาติๆ มีโอกาสไปมาหาสู่กัน ($\bar{X} = 3.96$) ท่านสามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

5) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวนวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านสุขภาพและหน้าที่ ($\bar{X} = 2.44$) ด้านสังคมเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.44$) ด้านจิตวิญญาณ ($\bar{X} = 4.01$) ด้านครอบครัว ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ

วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้: ชาวนวนยางจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวนวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและหน้าที่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัวไม่แตกต่างกัน

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

2) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีอายุต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสังคมเศรษฐกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านครอบครัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านจิตวิญญาณ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
1) ด้านสุขภาพและหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	3	2.045	.682	2.895	.035**
	ภายในกลุ่ม	321	75.602	.236		
2) ด้านสังคมเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.045	.682	2.895	.035**
	ภายในกลุ่ม	321	75.602	.236		
3) ด้านจิตวิญญาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	.529	.176	.617	.617
	ภายในกลุ่ม	321	91.766	.286		
4) ด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	1.444	.481	1.820	.031**
	ภายในกลุ่ม	321	84.889	.264		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและหน้าที่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว ไม่แตกต่างกัน

4) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสังคมเศรษฐกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 3

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ตารางที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช

คุณภาพชีวิตของเกษตรกร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
1) ด้านสุขภาพและหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	2	1.593	.797	3.373	.036**
	ภายในกลุ่ม	322	76.054	.236		
2) ด้านสังคมเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.593	.797	3.373	.036**
	ภายในกลุ่ม	322	76.054	.236		
3) ด้านจิตวิญญาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	.046	.023	.080	.923
	ภายในกลุ่ม	322	92.249	.286		
4) ด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	.025	.012	.047	.955
	ภายในกลุ่ม	322	86.308	.286		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสุขภาพและหน้าที่ ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ไชยวงศ์ (2556) ได้ศึกษาผลวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ และศึกษา ระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านสุขภาพและหน้าที่ ด้านสังคมเศรษฐกิจ และด้านจิตวิญญาณ ส่วนด้านครอบครัวอยู่ในระดับน้อย ผลดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีของ Sharma (1975) ซึ่งสรุปได้ว่าทฤษฎีคุณภาพชีวิตของบุคคลคือความพึงพอใจของ บุคคลที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นประโยชน์ตามความต้องการของร่างกายและจิตใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาวะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่าง พอเพียงจนก่อให้เกิดการมีสภาวะสุขภาพกายและจิตที่ดี แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรยังมีความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพไทย โชติชัย และคณะ (2563) กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านสุขภาพและหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างยังมีปัญหาด้านความเครียด เช่น มักคิดมากหรือกังวลใจอยู่เสมอ มีปัญหาเกี่ยวกับการนอนไม่หลับ การตรวจสุขภาพประจำปีอยู่ในระดับน้อย แม้ว่าด้านอื่นๆ จะพบว่าอยู่ในระดับดี ได้แก่ บ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวก ครบครัน สมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในครอบครัวมีความรับผิดชอบต่อกัน เมื่อเกิดปัญหาสมาชิกในครอบครัวให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และทุกครั้งที่เกิดปัญหาครอบครัวสามารถช่วยกันแก้ปัญหาได้ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้มีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตต่อเกษตรกรกลุ่มนี้ รวมทั้งเป็นข้อมูลให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่วนใหญ่พออยู่ พอกิน ดังนั้นควรมีการส่งเสริมกิจกรรมการผลิตนอกภาคเกษตรเพื่อสร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น

วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการวิจัยประชาชนที่อาศัยอยู่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศต่างกัน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ชาวสวนยาง ส่วนช่วงอายุต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและหน้าที่และด้านด้านครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5 ส่วนระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง และรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุขภาพและหน้าที่และด้านด้านครอบครัว อย่างมีนัยทางสถิติระดับ 0.5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557) ได้ศึกษาผลวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่จังหวัดตราด พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาพรวม พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่จังหวัดตราด มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับ ดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด ในด้านสุขภาพและหน้าที่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา ด้านครอบครัวมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ด้านจิตวิญญาณมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก และอันดับสุดท้าย ด้านสังคมเศรษฐกิจมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับที่น้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ส่วนเกษตรกรชาวสวนยางที่มีอายุต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการจัดการคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ราคายางพาราควรอยู่ในระดับมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ หน่วยงานท้องถิ่น อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ต้องมีความพร้อมในการให้บริการด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ รวมถึงการนำหลักคิด "จากเกษตรกรสู่เกษตรกร farmer to farmer" มาปรับใช้กับเกษตรกร รวมไปถึงการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมต่อไปในอนาคต
- 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ในการวิจัยครั้งต่อไปเพิ่มเติมการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนยางพื้นที่อื่นที่มีการทำอาชีพเกษตรกรในจังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น และเวลาที่เปลี่ยนไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย สามารถนำมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาค้างนี้ จนสามารถได้ข้อสรุปที่ดีที่สุด ที่จะนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- เทพไทย โชติชัย, อ้อยทิพย์ บัวจันทร์, สมฤทัย ผดุงผล, กิรณา แด้อารักษ์, ชลกร ทรงศรี และ ศันสนีย์ จันทสุข. (2563). คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ปลูกผัก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 7(2) , 204-216.
- ธิดารัตน์ จุฬามณี. (2558). *ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพาราจากสภาวะราคายางตกต่ำในอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2554). *วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- เบญจวรรณ ไชยวงศ์. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอไชยบุรี จังหวัดบึงกาฬ*. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ประดับดวง คงเลิศ. (2547). *ผลทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตยางพาราจากการทำยางแผ่นดิบเป็นการทำน้ำยางสดในตำบลนิคมพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล*. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วัลลภา ช่างเจรจา. (2555). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์กลวิธีพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวสวนยางพาราแถบลุ่มน้ำโขง จังหวัดบึงกาฬ*. การค้นคว้าอิสระ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศุภรติพย์ นิลารักษ์. (2557). *คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่จังหวัดตราด*. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2542). *แนวคิด โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการพัฒนา*. สืบค้นจาก www.wiruch.com/articles%20for%20article/article%20national%20economic%20and%20social%20advisory%20council.htm.

สวีณา พลพีชน์. (2556). *วิกฤตยางพารา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. (2556). *หลักปฏิบัติการจัดการสวนยาง*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). *สถิติการเกษตรของประเทศไทย 2564*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งโพธิ์. (2562). *ข้อมูลทั่วไปของตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. สืบค้นจาก www.thungpho.go.th/index.php.

Ferrans, C., & Powers, M. (1992). Psychometric assessment of the quality of life index. *Research in Nursing & Health*, 15(1), 29-38.

Sharma, R. (1975). *Population trends resources and environment hand book on population education*. New Delhi: Tata McGraw-Hill.

Sirisuwat, P., & Jindabot, T. (2012). The Rubber Export Industry in Thailand: An Analysis of Export Performance. *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research*, 1(1), 195-202.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publications.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2022 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).